

Proiect

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2024

Chișinău

**privind atribuirea statutului de monopol fiscal
Societății pe Acțiuni „Energoecom” și
Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”
pe piața energiei electrice din Republica Moldova**

În temeiul art. 36⁷ pct. 3 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se atribuie statutul de monopol fiscal Societății pe Acțiuni „Energoecom” și Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” până la data de 31 decembrie 2025.
2. Se aprobă Regulamentul de funcționare a monopolului fiscal atribuit Societății pe Acțiuni „Energoecom” și Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” pe piața energiei electrice din Republica Moldova (se anexează).
3. Pentru contractele încheiate de Societatea pe Acțiuni „Energoecom” și Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” pe piața energiei electrice din Republica Moldova până la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, executarea obligațiilor contractuale se realizează conform regulilor generale.
4. Controlul asupra respectării prevederilor prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și Ministerului Energiei.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării

Dumitru ALAIBA

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV

REGULAMENTUL
de funcționare a monopolului fiscal atribuit Societății pe Acțiuni
„Energoecom” și Întreprinderii de Stat „ Moldelectrica” pe piața energiei
electrice din Republica Moldova

CAPITOLUL I
Obiectul, domeniul de aplicare și noțiuni generale

1. Regulamentul de funcționare a monopolului fiscal atribuit Societății pe Acțiuni „Energoecom” și Întreprinderii de Stat „ Moldelectrica” pe piața energiei electrice din Republica Moldova (*în continuare – Regulament*) stabilește regulile de funcționare a monopolului fiscal atribuit Societății pe Acțiuni „Energoecom” (*în continuare – S.A. „Energoecom”*) și Întreprinderii de Stat „ Moldelectrica” (*în continuare – Î.S. „ Moldelectrica”*) pe piața energiei electrice, în partea ce ține de achiziționarea energiei electrice, a serviciilor de echilibrare și a energiei electrice pentru echilibrarea sistemului electroenergetic național de la Societatea pe Acțiuni de tip Închis „Moldavskaia GRES” (*în continuare - MGRES*), precum și activitățile aferente ale întreprinderilor cu statut de monopol fiscal.

2. Statutul de monopol fiscal este atribuit întreprinderilor S.A. „Energoecom” și Î.S. Moldelectrica” în scopul asigurării securității energetice a Republicii Moldova, prevenirii unor situații de instabilitate pe piața energiei electrice, caracterizate de lipsa unor oferte competitive privind achiziția energiei electrice la un preț accesibil, inclusiv și după reluarea achizițiilor de energie electrică în baza procedurii de procurare a energiei electrice prevăzute de Regulile pieței energiei electrice, bazate pe organizarea licitațiilor.

3. Achiziția energiei electrice de la MGRES de către S.A. „Energoecom” și Î.S. „ Moldelectrica” (*în continuare - întreprinderile cu statut de monopol fiscal*), se realizează în conformitate cu dispozițiile prezentului Regulament, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrației al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 283/2020 - (*în continuare – Regulile pieței energiei electrice*).

4. În sensul prezentului Regulament se definesc următoarele noțiuni:
agent economic – se aplică accepțiunea stabilită la art. 3 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;
agent economic care nu are relații fiscale cu sistemul bugetar al Republicii Moldova – se aplică accepțiunea stabilită în Codul fiscal al Republicii Moldova nr.

1163/1997 și art. 4 din Legea nr. 1417/1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal;

întreprindere care prezintă caracter de monopol fiscal – se aplică definiția stabilită la art. 2 din Legea concurenței nr. 183/2012;

preț de achiziție a energiei electrice – preț stabilit în contract și în facturile emise, la care întreprinderea cu statut de monopol fiscal achiziționează energia electrică de la MGRES;

preț de vânzare a energiei electrice – preț stabilit în contract și în facturile emise, la care întreprinderile cu statut de monopol fiscal efectuează tranzacțiile de vânzare a energiei electrice în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Regulile pieței energiei electrice.

5. Prezentei Regulament nu se aplică pentru alte activități aferente pieței energiei electrice, realizate în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și ale Regulilor pieței energiei electrice.

CAPITOLUL II

Funcționarea monopolului fiscal pe piața energiei electrice

Secțiunea 1

Întreprinderile cu statut de monopol fiscal

6. Întreprinderile cu statut de monopol fiscal sunt singurele care pot desfășura pe teritoriul Republicii Moldova următoarele activități aferente pieței energiei electrice:

a) Achiziționarea, de către S.A. „Energocom”, a energiei electrice de la MGRES, în scopul vânzării ulterioare către furnizorii de energie electrică, operatorilor de sistem și, după caz, altor participanți ai pieței energiei;

b) Achiziționarea, de către Î.S. „Moldelectrica” a serviciilor de echilibrare de la MGRES și a energiei electrice de echilibrare a sistemului electroenergetic național.

7. Statutul de monopol fiscal nu scutește întreprinderile de obligația de a deține actele permisive corespunzătoare, stabilite în Nomenclatorul actelor permisive eliberate de către autoritățile emitente persoanelor fizice și persoanelor juridice pentru practicarea activității de întreprinzător, prevăzut în anexa nr.1 la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, corelate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 815/2005 cu privire la regularizarea traficului de mărfuri și servicii ce constituie obiectul activității de comerț exterior a agenților economici din regiunea transnistreană, precum și furnizarea de către aceștia a rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice.

8. Întreprinderile cu statut de monopol fiscal asigură respectarea strictă a legislației fiscale aferente livrărilor de energie electrică, inclusiv pentru livrarea energiei electrice de echilibrare și a dispozițiilor prezentei Regulament, precum și implementează principiile Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare

Economică (OCDE) și a Comunității Energetice în materie de guvernare corporativă, și care nu contravin principiului independenței operatorului sistemului transport a energiei electrice și separării activității acestuia de activitatea de furnizare și/sau generare a energiei electrice prevăzute de Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.

9. Întreprinderile cu statut de monopol fiscal țin evidența separată a activităților aferente statutului de monopol fiscal.

10. Întreprinderile cu statut de monopol fiscal prezintă către Comisia Națională pentru Monopol Fiscal și Ministerul Energiei:

a) Semestrial, nu mai târziu de 30 de zile lucrătoare de la încheierea semestrului pentru care se efectuează raportarea, rapoartele semestriale privind activitatea în contextul statutului de monopol fiscal;

b) Anual, până la data de 31 ianuarie, rapoartele anuale de impact asupra pieței energiei electrice din Republica Moldova, urmare a atribuirii statutului de monopol fiscal, pentru raportarea aferentă anului precedent.

11. Comisia Națională pentru Monopol Fiscal poate recomanda Guvernului retragerea statutului de monopol fiscal înainte de termen, în cazul *în care* se constată abateri de la normele specifice de reglementare a activității economice, stabilite de actul normativ prin care a fost atribuit statutul de monopol fiscal, sau *în cazul* suprimării circumstanțelor care au determinat constatarea necesității instituirii monopolului fiscal.

12. Întreprinderile de stat cu monopol fiscal pierd statutul de monopol fiscal și toate drepturile exclusive atribuite prin statutul de monopol fiscal, dacă statul privatizează întreprinderile sau cota statului în capitalul social devine minoritară.

Secțiunea 2

Funcționarea statutului de monopol fiscal și modul de calculare a prețurilor la energia electrică

13. Cantitatea de energie electrică produsă de către MGRES și procurată exclusiv de către S.A. „Energocon” prin negocieri directe este vândută ulterior furnizorilor de energie electrică, operatorilor de sistem și, după caz, altor participanți ai pieței energiei electrice.

14. Pe piața energiei electrice doar Î.S. „Moldelectrica” deține dreptul de a achiziționa servicii de echilibrare și energie electrică de echilibrare de la MGRES, în scopul compensării abaterilor de la valorile programate ale producției și/sau consumului de energie electrică din sistemul electroenergetic național precum și pentru rezolvarea congestiilor interne.

15. S.A. „Energocon”, în calitate de întreprindere cu statut de monopol fiscal, efectuează tranzacțiile de vânzare a energiei electrice procurate de la MGRES prin

participarea în cadrul licitațiilor organizate de către furnizorii p de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali și operatorii de sistem, respectând prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Regulile pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 283/2020.

16. În cazul în care S.A. „Energocom”, după participarea la licitațiile conform pct. 15, dispune de cantități disponibile de energie electrică, vânzarea energiei electrice către alți participanți ai pieței energiei electrice, se face în baza licitațiilor organizate de către S.A. „Energocom”.

17. Termenele și condițiile de participare în cadrul licitațiilor menționate la pct. 15, precum și modul de organizare licitațiilor menționate la pct. 16, se stabilesc în conformitate cu procedura aprobată prin decizia organelor de conducere ale S.A. „Energocom”.

18. Prețurile de vânzare a energiei electrice de către S.A. „Energocom”, în calitate întreprindere cu statut de monopol fiscal, este determinat luând în considerare venitul care trebuie să fie obținut de către S.A. „Energocom” în vederea acoperirii cheltuielilor necesare pentru furnizarea energiei electrice și pentru obținerea unui nivel rezonabil de rentabilitate, calculat și aprobat prin decizia organelor de conducere ale S.A. „Energocom”.

19. Vânzarea energiei electrice către persoanele juridice din altă țară, este limitată de capacitatea comercială pentru importul energiei electrice dintre zonele de ofertare ale Rețelei Europene a Operatorilor de Transport și de Sistem a Energiei Electrice și Î.S. „Moldelectrica.

20. Drepturile și obligațiile părților în procesul de achiziție a energiei electrice și/sau a serviciilor de echilibrare și a energiei electrice de echilibrare se includ în Contractul de achiziție a energiei electrice și/sau în Contractul de prestare a serviciilor de echilibrare.

21. Întreprinderile cu statut de monopol fiscal înregistrează contractele bilaterale de vânzare/cumpărare a energiei electrice, precum și orice modificare a acestora la operatorul pieței energiei electrice.

CAPITOLUL III

Monitorizare și control

22. Ministerul Energiei, în baza informațiilor prezentate de întreprinderile cu statut de monopol fiscal elaborează Rapoartele anuale privind evoluția pieței energiei electrice în contextul cauzelor care au impus atribuirea statutului de monopol fiscal și le prezintă Comisiei Naționale pentru Monopol Fiscal.

23. Comisia Națională pentru Monopol Fiscal monitorizează evoluția pieței energiei electrice în contextul cauzelor care au impus atribuirea statutului de monopol fiscal și prezintă Guvernului Rapoarte anuale.

24. Monitorizarea activității participanților la piața energiei electrice se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.

25. În cazul încălcării mecanismului de funcționare a monopolului fiscal pe piața energiei electrice stabilit în prezentul Regulament, persoanele juridice și fizice poartă răspundere contravențională, civilă sau penală conform legislației.

Pentru contractele încheiate până la data intrării în vigoare a statutului de monopol fiscal pentru întreprinderile menționate, executarea obligațiilor contractuale se realizează conform regulilor generale.